

TÜRKİYE'DEN ALMANYA'YA GÖÇÜN 50. YILI

ALMANYA'DA TÜRK VARLIĞI, SORUNLARI VE GÜCÜ

Dursun ATILGAN

Avrupa Atatürkçü Düşünce Dernekleri Federasyonu

Genel Başkanı

Köln, 30 Ekim 2011

*ALMANYA'NIN HORGÖRÜ ÜLKESİ OLMAKTAN
KURTULUP BİR HOŞGÖRÜ ÜLKESİ OLMASI
DİLEĞİ VE UMUDUYLA...*

*Bu anlamda, yol gösterici olarak
benimsenmesi gereken etik kural şudur:
Herhangi bir ulus diğer bir ulustan
ne daha iyidir ne de daha kötü;
sadece biraz başkadır.*

Dursun ATILGAN

30 Ekim 1961'de Federal Almanya ile Türkiye arasında imzalanan resmî "iş gücü" anlaşması sonucu Batı'ya doğru sürekli bir "göç" başlamıştır. Başlangıçta biraz yavaş giden bu "göç", sonraları hızlanarak sürmüştür. 1967'de Arap-İsrail Savaşı nedeniyle Almanya'da bir ekonomik kriz yaşanmış ise de, kolay ve çabuk atlatılmıştır. Bir süre duraklar gibi görünen "göç" yine süregelmiştir. 1973'te patlak veren ikinci Arap-İsrail Savaşı sırasında, petrolün Araplar tarafından "ekonomik bir silah" olarak kullanılması, bunun sonucu olarak da büyük bir ekonomik krizin daha başlaması, özellikle Türkiye gibi - eski adıyla - Avrupa Ortak Pazarı'na aday olmakla birlikte üyelik statüsü kesinlik kazanmamış olan ülkeler ile Ortak Pazar'a aday olmayan ülkelere "iş gücü" davetini asgariye indirmek için bir neden sayılmıştır.

Gerek "iş gücü alan" gerekse "iş gücü veren" devletlerin yöneticileri, "iş gücü"ne ilişkin planlarını geleceğe yönelik ve uzun vadeli olarak yapmadıklarından; kültürel, sosyal, eğitsel bakımdan doğabilecek sorunlar hakkında bilgilendirmeyi ve önlem almayı ihmal ettiklerinden; ayrıca da bu insanları "**toplum yaşamı açısından başkalıklara**" hazırlamadıklarından, çok acı deneyimler yaşamıştır.

Özellikle 1974'ten itibaren, işsizlik oranının giderek arttığı yıllarda "iş gücü alan" ülkelere, hele de Federal Almanya'da, sayısız medya kuruluşunun ve politikacıların sorumsuz tutumları yüzünden, önce "yabancı düşmanlığı"nın tohumları ekilmiştir.

Sonraları tüm yabancıları karşılarına almaktan kaçınmak ve en büyük yabancı grubunu oluşturan Türklerle diğer yabancılar arasındaki dayanışmayı kırmak ve

Türkleri yalnız bırakarak bir yıldırma politikası uygulamak için planlar yapılmış ve de adım adım uygulamaya konulmuştur.

Almanya'nın sosyal bir sivil toplum örgütünün üst düzey yöneticilerinden birisinin "konuyu açıklığa kavuşturan" şu sözlerini unutmak olanaksızdır: **"Bizim yabancı sorunumuz yok, Türk sorunumuz var"...**

Türkleri yalnızlığa ve yılgınlığa itmekte kararlı görünen Alman devlet yöneticileri ve onların "akıldaneleri" öyle bir savsöz ortaya atmışlardır ki, ne istediklerini kendileri bile anlayamadıkları için, Federal Alman halkına da anlatamamışlardır: "Entegrasyon", yani "uyum".

Alman halkının büyük çoğunluğu bu "entegrasyon" kavramını "adaptasyon" hatta "asimilasyon" olarak algılamıştır.

Bize göre entegrasyon *"Kültürel bakımdan farklılıklara ve başkalıklara karşılıklı hoşgörü ve saygı gösterilerek, birlikte yaşamı kolaylaştırmak için, iyi ve kalıcı komşuluk ilişkileri kurmak ve geliştirmektir."*

Bu anlamda, yol gösterici olarak benimsenmesi gereken etik kural şudur: **Bir ulus diğer bir ulustan ne daha iyidir ne de daha kötü; sadece biraz daha başkadır.**

Aslında, Alman yetkililerin, Almanya'nın ekonomik gelişmesine katkıda bulunmaları için resmen davet ettikleri yabancıların "yabancı iş gücü"nden öte insan olduklarını; yabancıların da kendilerine göre kültürleri olduğunu; *sadece "iş gören" değil aynı zamanda "kültür seren" bir topluma göre politika üretilmesi gerektiğini dikkate alarak; bu insanların, varlıklarının anlamını ortaya koymak için kültürünü, sanatını, müziğini, yaşam biçimini de birlikte getirdiklerini, hesaba katmaları gerekirdi.*

İşte bu plansız-programsız **"yetkinlikten yoksun yetkililer"** eğitim ve öğretim konusunda da **"yanlı ve yanlıs"** bir tutum izlemişlerdir. Gerçi başlangıçta "hazırlık Sınıfları" oluşturularak hem Anadilde hem de Alman dilinde öğretim yeğlenmiştir, ancak daha sonra, Anadil konusu Alman yetkilileri pek ilgilendirmemiştir. Normal ders saatleri dışında çok sınırlı olarak istek üzerine verilen, zorunlu olmayan ve de sınıf geçme konusunda bir not gereksindirmeyen "Anadilde ek dersler" konulmuştur; ancak bu dersler kesinlikle yeterli olmadığı gibi göstermelik olmanın ötesine de geçememiştir.

Federal Alman okullarında öğrenim gören Türk çocukları, kendi anne ve babalarının sokakta, iş yerlerinde, kamuya açık alanlarda gördükleri anlayışsızlığın psikolojik baskılarını Alman okullarında hissetmeye başlamışlardır.

Özellikle birinci kuşak Türkler iyi bilirler ki, "Alman" ya da "Almanya" sözcüğü telâffuz edilir edilmez, eski dostluklar dile getirilir. Birinci Dünya Savaşı sırasında neredeyse yapayalnız ortada kalmış olan Almanlarla ittifak içine giren Osmanlı İmparatorluğu'nun, onların sempatisini kazanmış olduğu bir gerçektir. Hatta savaş sırasında Türkçe öğrenmek isteyen Almanların sayısı da azımsanamayacak düzeydedir.

İşte bu nedenle, dün, yani savaşta, aynı kulvarda koşulduğu zamanlarda Almanlar Türklerden sık sık övgüyle ve saygıyla söz eder olmuşlardır.

Bugün ise, Alman ders kitaplarında, Türkiye'den, Türklerden, yüzyılların emsal gösteremediği Atatürk'ten, O'nun, Batı ülkelerinin dört yüz yıla sığdırabildikleri, çağdaşlaşma koşullarını onbeş yıl gibi çok kısa bir süreye sığdırmış olmasından hemen hemen hiç söz edilmemektedir. Tam tersine, özellikle Türkiye 14 Nisan 1987'de AB'ye tam üyelik için başvurduktan sonra, "**Türkiye Kemalizmle AB'ye giremez**" gibi akla ve mantığa sığmayan söylemler ortaya atmaktadırlar.

Kaldı ki, Batı'nın emperyalist ve sömürücü devlerine karşı savaşmış olmasına rağmen, bazı değerleri alan ve yüzyıllarca süregelmiş olan kanlı savaşların yerini bağımsızlık, barış ve karşılıklı saygı içerisinde, ülkeler arası ilişkilerin ve işbirliğinin geliştirilmesi yönünde etkin adımlar atılmasını sağlayan; yayılmacı ve sömürücü siyasetlere karşı çıkan; Aydınlanma devrimini Cumhuriyetle birlikte başlatan, çağdaşlığı ve uygarlığı ön planda tutan bir Halk Önderinin, bireyin kendi aklını kendisinin kullanmasına zemin hazırlayan bir Devlet adamının eserlerine saygı duymaları gerekmez miydi?

Batı'nın olmazsa olmazı nasıl aydınlanma ise, Türkiye'nin olmazsa olmazı, çağdaşlığın ilkelerini ve geleceğin öncülüğünü içeren Kemalizm'dir.

Mustafa Kemal Atatürk'ün doğumunun 100. yılına rastlayan 1981 yılının, tüm dünyada "Atatürk'ü Anma Yılı" ilan edilmesi için, 1979'da UNESCO Genel Kuruluna katılan ve aralarında Batılı ülke temsilcilerinin tümünün hazır bulunduğu 156 ülke temsilcisinin oybirliği ile kabûl edilen şu tarihî kararı anımsatmak yerinde olacaktır:

"Mustafa Kemal ATATÜRK

- uluslararası anlayış ve barış yolunda çaba harcamış üstün bir kişidir,
- olağanüstü bir devrimcidir,
- sömürgecilik ve emperyalizme karşı savaşan ilk liderdir,
- insan haklarına saygılıdır,
- dünya barışının öncüsüdür,
- insanlar arasında hiçbir renk, din, ırk ayrımı gözetmeyen eşsiz devlet adamıdır,
- Çağdaş Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur."

1920'lerin başından itibaren, İtalya, daha sonraları Almanya, İspanya, Portekiz ve de Sovyetler Birliği gibi ülkelerde totaliter rejimler kurularak halk yok sayılırken; onbaşı rütbesindekiler, ya da askerlikle uzaktan yakından ilişkisi olmayanlar dikta rejimleri kurabilmek için general üniforması giyerlerken; bilgi gücünün, emeğinin ve bileğinin hakkıyla en yüksek askerî rütbeye ulaşmış olan; Vatan kurtaran ve Devlet kuran Mustafa Kemal, sivil giysilerini üzerindeki üniformaya tercih etmiş; halka dayalı ve halk mayalı laik Türkiye Cumhuriyeti'ni kurarak, egemenliği kişiden alıp Türk Milleti'ne devretmiştir. Böylece cumhuriyetçi demokrasinin de temelini atmıştır.

Bu gerçekler, daha doğrusu O'nun önderliğinde gerçekleştirilen emsalsiz Türk Devrimi ve Türkiye Cumhuriyeti'ni temellendirdiği siyasal ilkeler de Alman ders kitaplarında yer almamaktadır. Kaldığı, Türk okullarında Almanya ve Alman Ulusu konusunda gerekli olanın da ötesinde ayrıntılı bilgi verilmektedir.

Alman dostlarımız bir de dünya tarihinin tanıklık ettiği şu gerçeği dile getirmekten kaçınmaktadırlar: Almanya'da, insanlığın düşmanı Nazi diktatörlüğü hüküm sürmeye başladığında, canını kurtarmak için ülkesini terkeden Yahudi kökenli sayısız bilim adamı, siyasetçi, sanatçı, mimar, mühendis ve müzisyene Atatürk Türkiyesi kucak açarak, kendilerine sığınma, özgürlük ve mesleklerini icra etme olanağı sağlamıştır.

İşte tüm bunlar, Almanya'daki Türk toplumunun özellikle genç kesimi tarafından bilinmediği gibi; bu kesimin kendi dili, tarihi, coğrafyası, yazını, sanatı ve kültürü konusunda da bilgilenmesi engellenmektedir.

Ancak, Türk toplumunu Avrupa'dan soyutlamak isteyen gerici güçler ile Türkiye'nin birliğine ve bütünlüğüne karşı olan bölücü güçlerin ve ırkçıların giriştikleri aymazlık, sapkınlık ve ihanet dolu çalışmalara Alman makamlarınca göz yumulmaktadır.

Türk kökenli genç kuşaklar, özellikle Türkiye karşıtı yönlere kanalize edilmek istenmekte, bunun için büyük uğraşlar verilmektedir.

Kısacası, bir taraftan "**asimilasyon**", bir taraftan "**izolasyon**" ve bir taraftan da "**separasyon**" konusunda amansız çalışmalar sürdürülmektedir.

1970'li yılların başlarında Almanya'da ekonomik yükseliş büyük bir ivmeyle sürerken, yabancıların yaşamını kolaylaştırmak üzere verilen haklar, Arap-İsrail Savaşı neticesinde ortaya çıkan ekonomik gerilme ve gerileme neden gösterilerek, tek tek kısıtlanmaya ve hatta geri alınmaya başlanmıştır:

- Anadilde eğitim ve öğretim hakkı; Türkçe radyo dinleme ve televizyon izleme hakkı; bir kentten başka bir kente taşınma hakkı; çocuk parası hakkı; hatta evlenme hakkı. Bu mahrumiyetlerin yanısıra, işsiz kalan Türklere Federal Alman İş ve İşçi Bulma Kurumu tarafından resmen üçüncü sınıf muamele

yapılması ve getirilen vize zorunluluğu "Türkleri bezdirme ve yıldırma gündemini" belirleyen faktörlerden ilkleri olmuştur...

Bu ve benzeri önlemler sürmektedir. Ancak, insan gücü gerektiren asıl gerçekler bambaşkadır.

Almanya'nın kamuoyu oluşturan öncü kesimi (işverenler, siyasetçiler, medya temsilcileri) aşağıdaki gerçekleri Alman halkına anlatmayı bilinçli bir biçimde istemedikleri gibi; Türkleri yıldırarak, kendiliklerinden geri dönüşe zorlamayı başarabilmek için, kendileri istemiyormuş gibi görünerek, halkın antipati duyması için gerekli toplumsal zemini hazırlamayı sürdürmektedirler:

- *Kendilerinin sebep oldukları II. Dünya savaşı sonrası kaybedilen işgücü;*
- *1955'te yeniden Alman Silahlı Kuvvetlerinin kurulması nedeniyle iş piyasasından 500.000 gencin birden çekilmiş olması;*
- *Haftalık iş saatinin (toplam 6 saat kadar) kısaltılması*
- *Berlin Duvarı'nın inşa edilmesi nedeniyle, Doğu'dan Batı'ya işgücü akımının önlenmiş olması ve benzeri nedenler...*

Endüstriyel altyapısı olan ve hatta I. Dünya Savaşı'ndan önce bile yabancı işgücüne gereksinim duyan Almanya'nın, yeni ülkelerden yeni insan gücüne gereksinim duymasının nedenleri bunlardı...

İşte hem bu insan gücü gerektiren nedenler halkın dikkatinden kaçırılmaya çalışılmakta hem de Türkiye ile Almanya arasındaki ticaret hacminin, Almanya'nın lehine kat kat fazlalık göstermesi dile getirilmemektedir.

Bunların sonucu olarak, Türk-Alman ilişkileri bakımından yeterli bilgidен mahrum bırakılan Alman halkının bir bölümü ise, zaten var olan "**ırkçı tavrını**" Türklere karşı somutlaştırarak, körüklenen "**Türk düşmanlığı**"nı fırsat bilmeyi ihmal etmemektedirler...

Başlatılan bu Türk düşmanlığı öyle bir aşamaya tırmandırılmıştır ki, Almanya'da bu anlamda ırkçı yeni siyasal partiler bile kurulabilmiştir.

Bu olumsuz tutumun sancısı ve acısı çok belirgin ve çok acı izler bırakmıştır. Möln ve Solingen vahşeti... *Berlin Duvarı yıkıldıktan sonra "büyüyen Almanya"nın doğusunda olan tüyler ürpertici olaylar... Türk'ün olmadığı bu bölgede Türk düşmanlığının var olması gerçeği, Türk toplumunun sorunlarını gittikçe yoğunlaştırmıştır, ama Almanya'nın ve takipçisi AB üyesi ülkelerin de dünya kamuoyu önündeki imajları unutulmaz yaralar almış ve almaktadır.*

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, bazı koalisyon hükümetleri neredeyse Türkçe konuşmayı yasaklamayı ve Türk gençlerinin Türkiye'den evlenerek eşlerini Almanya'ya getirmek yerine, buraya yerleşmiş olanların Türkiye'ye dönmelerini öngörücü önlemlere başvurmayı bir çözüm gibi değerlendirmektedirler. Açıkcası, Türk düşmanlığı resmen de iyice körüklenmektedir.

Bugün, Almanya'da üç milyona, Batı Avrupa'da ise beş milyona yakın olan nüfusuyla, 12 adet Lüksemburg'a eşdeğer olan Türk toplumu, *Avrupalı olmanın "coğrafya" ile değil "düşünce biçemi" ile ölçülebileceğini somut örneklerle ortaya koymak zorundadır.*

Türk toplumu hem Almanlara hem de diğer AB üyesi ülkelere, o ülkelerin en yakın komşularından daha yakındır, çünkü onlarla içiçe yaşamaktadır. Bu gerçeklerin ışığında Türkiye ile AB üyesi ülke halklarının ilişkilerinin sağlıklı bir şekilde gelişmesine katkıda bulunmak, tarihin her iki tarafa da verdiği en büyük fırsattır. Dün, "*Almanya göçmen ülkesi olmayacak*" biçiminde direnmenin boşuna olduğunu gören Alman siyasetçiler, bugün geleceği anlamak zorundadırlar.

Şöyle bir düşünelim: Alman "yetkililer" Türk Toplumunun sayısını azaltmak için hangi yönteme başvururlarsa vursunlar (*1 Ekim 1982'de Helmut Schmidt hükümeti düşürülerek Helmut Kohl'ün Şansölye olmasının hemen ardından yabancılara geri dönüşe özendirme üzere çıkarılan yasa, güdülen gülünç siyaset ve aileleri parçalayan olumsuz etkileri unutulmamalıdır*) Almanya'daki Türk varlığının sayısı gittikçe artarak üç milyona ulaşmıştır. Bu önemli sayının bir bölümü Alman vatandaşlığına geçerek, siyasal etkinliklerini arttırmışlardır; Alman ekonomik yaşamında Türklerin olmadığı sektör yoktur.

O halde. öyle önemli bir potansiyele sahibiz ki, Türk kuşaklarının geleceğini belirleyebilme gücü bizim elimizde; bunun için, kendi irademizi ortaya koymamız ve bu gücün farkına varmamız gerekir. İçinde yaşadığımız ülkenin ve hatta tüm AB'nin tarihini ve demografik verilerini de dikkate alarak, şu soruları kendimize sormalıyız:

- Türk Dili dünyanın en çok konuşulan dilleri arasında hangi sırada yer almaktadır?
- Çok dilli ve çok kültürlü bir ülke haline gelmiş olan Almanya'da, en büyük "yabancı" toplumu oluşturan Türkler, Türkçe'nin de ağırlıklı olduğu eğitim ve öğretim kurumları oluşturmakta hangi güce sahiptir?
- Bugüne kadar Türk Toplumunu doğrudan ilgilendiren konularda alınan olumsuz kararlar karşısında niçin susulmuş ve kabûllenici olunmuştur?
- Özellikle Almanya'da Türk Toplumunun sırtından siyaset yapanlara karşı yasaların verdiği haklar niçin kullanıl(a)mamıştır?

Bize göre, Türk toplumu, kendisini Alman halkından ve Almanya'daki diğer yabancı toplumlardan ayırıcı, dışlayıcı, farklı muameleye tabi tutucu siyaseti çürütecek bilgi ve bilince sahiptir; kendi çocuklarının ana okulunu, kendi yetiştirdiği kuşakların geleceğine yönelik olarak bir eğitim ve öğretim sistemini kuracak, nicelik, nitelik ve finansal güce sahiptir. Bu gücün organize edilmiş olması da somut olarak ortadadır: Laik ve demokratik Türk sivil toplum

kuruluşları...

Çocuklarımızın ve gençlerimizin, içinde yaşadığımız toplumun geleceğini belirlemede etkin ve yetkin konumlara gelebilmelerinin sorumluluğu, anne-babaların, öğretmenlerimizin, işadamlarımızın ve çağdaş kuruluşlarımızın daha koordineli ortak çalışmalar yapmalarını zorunlu kılmaktadır.

Dolayısıyla Türk toplumu, Almanya'nın başını çektiği AB'ye üye ülkelerin dışlayıcı siyasetlerine boyun eğmek zorunda olmadığı gibi, içinde yaşadığı çok kültürlü toplumlarda, onlara örnek olabilecek yolu belirlemede ve biçimlemede yetkin ve dinamik bir toplum olduğunu da kanıtlayabilecek güçtedir.

Bunun için, tüm yurttaşlarımızın ve soydaşlarımızın, laik, demokratik, üniter Türkiye Cumhuriyeti'ne itirazı olmayan ve Cumhuriyetimizle birlikte ulusumuza kazandırılan değerler dizgesine sahip çıkan kuruluşlarda etkin görevler üstlenerek birlik ve beraberlik içinde hareket etmeleri en önemli amaç olmalıdır. Özellikle Atatürkçü Düşünce Sistemini benimsemiş olan kuruluşlarda bilgi ve deneyim gücümüzü birleştirerek, hem Türk Toplumunu daha saygın bir konuma getirmemiz hem de çağdaş Türkiye'nin geleceğini Atatürk'ün gösterdiği doğrultuda biçimlendirmeye katkıda bulunmamız gerekir.

Çünkü, Dünya Tarihinin emsal gösteremediği Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk, "**bir Allah bilir bir de Padişah**" diyen kaderci bir toplumdan, kendi kaderini ve geleceğini kendisinin belirleyeceği bilinçte bir Türk toplumu yaratmıştır.

O'nun amacı, Türk toplumunun tüm bireyleri kendi aklını ve iradesini başka bir kişi, cemaat veya dış güce devretmeden, kendi kişisel özgürlüğü ve düşünebilme bağımsızlığı çerçevesinde kullanmasını bilsin, olmuştur.

Bu konuda toplumumuzun en saygın kesimi, yani kadınlarımız daha çok inisiyatif sahibi kılınmak zorundadır. Türkiye'de çok zor koşullar altında çocuğunu okutmak için tarifi zor koşullara katlanan Türk kadını, çağdaş yaşam biçimine yön verecek bir cevhere sahiptir. Türk Kurtuluş Savaşı'nda, dünyada emsali görülmemiş bir azim ve kararlılığı gösteren, ulusal irade ve bağımsızlık örneği vermiş olan Türk kadını, toplumumuzun dinamizm kazanmasında olağanüstü görevleri üstlenecek yetenek ve bilinçtedir. Yeter ki, demokrasinin erdemini istismar eden ve kadınlarımıza ne göz ne de baş açtıran çağ dışı siyasetin kirli elini, artık kadınlarımızın sırtından siyaset yapmayı bıraktıralım.

Hem bunu birlikte başarmak, hem Alman toplumu ile uyum içinde yaşamak ve hem de Almanya'nın geleceğini belirlemede söz sahibi olmak, Türk Toplumunun, yani bizim elimizdedir...